

Національна академія правових наук України

**Перелік тем
дисертаційних досліджень
з юридичних наук
(затверджених у 2022 р.)**

**Розглянуті та схвалені
координаційними бюро відділень
Національної академії правових наук України**

Харків
«Право»
2023

Упорядники:

Є. А. Гетьман – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, головний учений секретар Національної академії правових наук України;

О. С. Гиляка – кандидат юридичних наук, старший дослідник, начальник Управління стратегічного розвитку Національної академії правових наук України;

Н. М. Вапнярчук – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, начальник сектору поширення інформації та наукового забезпечення видавничої діяльності Управління стратегічного розвитку Національної академії правових наук України

П27 **Перелік** тем дисертаційних досліджень з юридичних наук (затверджених у 2022 р.) : розглянуті та схвалені координаційними бюро відділень Національної академії правових наук України / [упоряд.: Є. А. Гетьман, О. С. Гиляка, Н. М. Вапнярчук]. – Харків : Право, 2023. – 394 с.

ISBN 978-966-998-514-9

До Переліку включені теми дисертаційних робіт докторів наук та докторів філософії, які були затверджені вченими радами закладів вищої освіти, юридичних факультетів та науково-дослідних установ юридичного профілю України протягом 2022 р.

УДК 340(043)

ISBN 978-966-998-514-9

© Національна академія правових наук України, 2023

© Гетьман Є. А., Гиляка О. С. Вапнярчук Н. М., упорядкування, 2023

© Видавництво «Право», 2023

Вступ

Видання «Перелік тем дисертаційних досліджень з юридичних наук» вперше в Україні було започатковано Національною академією правових наук України у 1995 р. на виконання її статутних завдань щодо здійснення координації визначення тематики дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні в галузі держави і права. Ця праця є вже двадцять восьмим довідковим виданням цього напрямку.

До Переліку включені теми дисертаційних робіт докторів наук та докторів філософії, які були затверджені вченими радами закладів вищої освіти, юридичних факультетів та науково-дослідних установ юридичного профілю України протягом 2022 року.

Цим виданням Національна академія правових наук України ставить за мету поширення інформації серед наукової громадськості щодо основних напрямів дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні. Сподіваємось, що це дасть змогу вченим радам закладів вищої освіти, юридичних факультетів та науково-дослідних установ юридичного профілю, науковим керівникам (консультантам), здобувачам (аспірантам, ад'юнктам та докторантам) здійснювати планування науково-дослідної роботи, проводити дисертаційні дослідження з найбільш актуальних проблем держави і права, уникати повторення та дублювання тематики, забезпечувати ефективність наукових досліджень.

Теми дисертаційних досліджень, наведені у Переліку, розміщені відповідно до номенклатури спеціальностей (спеціалізацій) «Юридичні науки», затвердженої наказом МОН України від 14.09.2011 р. № 1057¹.

За певною спеціалізацією спочатку подаються теми дисертацій на здобуття ступеня доктора наук, а потім доктора філософії. У відповідних графах указано тему дисертації, її виконавця, наукового керівника (консультанта), наукову установу (заклад вищої освіти), в якій виконується робота та дату затвердження теми дисертаційного дослідження. Теми дисертаційних досліджень подаються зі збереженням їх мовностилістичних особливостей – у тому вигляді, як вони були затверджені вченими радами відповідних закладів і установ, за виключенням явних орфографічних помилок.

Усі теми дисертаційних досліджень пройшли рецензування координаційних бюро відділень Національної академії правових наук України: відділення

¹ Наказом МОН України від 28.12.2018 р. № 1477 затверджено Примірний перелік та опис предметних напрямів досліджень у межах спеціальності 081 «Право», який буде застосовано під час формування Переліку тем дисертаційних досліджень за 2023 рік.

теорії та історії держави і права (в.о. академіка-секретаря Зайчук О. В.), відділення державно-правових наук і міжнародного права (академік-секретар Битяк Ю. П.), відділення цивільно-правових наук (в.о. академіка-секретаря Іншин М. І.), відділення екологічного, господарського та аграрного права (академік-секретар Шемшученко Ю. С.), відділення кримінально-правових наук (академік-секретар Баулін Ю. В.), які проаналізували теми, оцінили їх актуальність, коректність формулювання, можливість дублювання тематики, вказали на доцільність розробки певних напрямків дисертаційних досліджень тощо.

У 2022 р. в Україні затверджено 1385 тем дисертаційних досліджень за спеціальністю «Право», що на 389 тем (39,6%) більше, ніж у 2021 р.

Аналіз тем за різними спеціалізаціями показує таке їх співвідношення:

- за спеціалізацією 12.00.01–102 теми (7,4%),
- за спеціалізацією 12.00.02–102 теми (7,4%),
- за спеціалізацією 12.00.03–208 тем (15%),
- за спеціалізацією 12.00.04–60 тем (4,3%),
- за спеціалізацією 12.00.05–40 тем (2,9%),
- за спеціалізацією 12.00.06–32 теми (2,3%),
- за спеціалізацією 12.00.07–311 тем (22,5%),
- за спеціалізацією 12.00.08–221 тема (15,9%),
- за спеціалізацією 12.00.09–216 тем (15,6%),
- за спеціалізацією 12.00.10–15 тем (1,1%),
- за спеціалізацією 12.00.11–64 теми (4,6%),
- за спеціалізацією 12.00.12–14 тем (1%).

Найбільше тем було затверджено за спеціалізацією 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право – 311 тем (22,5% від загальної кількості тем) та 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально виконавче право – 221 тема (15,9% від загальної кількості тем). Найменше тем затверджено за спеціалізацією 12.00.12 – філософія права – 14 тем (1% від загальної кількості тем).

Аналіз тематики показує, що деякі напрямки юридичної науки досліджуються недостатньою мірою. Так, актуальним проблемам європейської інтеграції вітчизняної правової системи присвячено 52 теми (3,7% із загальної кількості); проблемам розвитку земельного, аграрного, екологічного та природоресурсного права – 32 теми (2,3%).

Серед закладів вищої освіти юридичного профілю, в яких затверджуються теми, більше всього тем затверджено закладами вищої освіти Міністерства внутрішніх справ України – 350 тем, або 25,3% від усіх затверджених тем,

хоча 7 закладів МВС складають близько 10% від усіх ЗВО юридичного профілю, які подали теми дисертаційних досліджень.

У 2022 р. збільшилася кількість тем, щодо яких були висловлені зауваження координаційних бюро. Із 1385 тем отримали зауваження 394 теми, що складає 28,4% (у 2021 р. цей показник становив 27%).

Найбільшу кількість зауважень зроблено щодо тем, затверджених за такими спеціалізаціями:

- 12.00.12–11 тем із зауваженнями, що складає 78,6% від загальної кількості поданих тем;
- 12.00.08–122 теми із зауваженнями, що складає 55,2% від загальної кількості поданих тем;
- 12.00.01–51 тема із зауваженнями, що складає 50% від загальної кількості поданих тем.
- 12.00.09–94 теми із зауваженнями, що складає 43,5% від загальної кількості поданих тем;
- 12.00.06–13 тем із зауваженнями, що складає 40,6% від загальної кількості поданих тем

Крім того, відділення НАПрН України відмічають недотримання багатьма закладами Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 щодо обмеження кількості докторантів, аспірантів та ад'юнктів, прикріплених до одного наукового керівника (консультанта) (доктор наук – не більше 5 здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук, одночасно; доктор філософії – не більше 3-х здобувачів наукового ступеня доктора філософії одночасно). Деякі науковці значно перевищили встановлені нормативи підготовки дисертантів.

При рецензуванні тематики дисертаційних досліджень відділеннями НАПрН України звернуто увагу на значну кількість тем, які не мають належного рівня актуальності, зокрема внаслідок наявності вже захищених робіт за такими напрямками, що свідчить про відсутність ґрунтовного аналізу наукових проблем здобувачами та їх науковими керівниками. З огляду на це Управління стратегічного розвитку Національної академії правових наук України рекомендує аспірантам, ад'юнктам, докторантам, їх науковим керівникам та консультантам під час вибору теми дисертаційного дослідження використовувати Інтернет-ресурс «Правова наука», створений Науково-дослідним інститутом інформатики і права НАПрН України (нині – Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України»), який містить базу даних затверджених тем кандидатських

і докторських дисертацій та захищених дисертацій (електронна адреса Інституту: <http://ippi.org.ua>).

Національна академія правових наук України сподівається на подальшу плідну співпрацю з усіма закладами вищої освіти, юридичними факультетами та науково-дослідними установами юридичного профілю.

Перелік тем дисертаційних досліджень з юридичних наук упорядковано Управлінням стратегічного розвитку Національної академії правових наук України.

Головний учений секретар
Національної академії правових наук України

Євген ГЕТЬМАН

**ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ**
(12.00.01)

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК

№	Тема дисертаційного дослідження	Виконавець	Науковий консультант	Наукова установа (заклад вищої освіти)	Дата затвердження (число, місяць, рік)
1	Теоретико-правові засади нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю в Україні (кінець XIX – початок ХХІ століття)	Терела А. В.	д.ю.н., проф. Скрипнюк О. В.	Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України	30.08.2022
2	Правові основи організації та діяльності органів військової юстиції в Україні (1917–1921 рр.)	Едер П. Т.	д.ю.н., проф. Бойко І. Й.	Львівський національний університет ім. Івана Франка	20.10.2022
3	Інститут державної реєстрації прав на нерухоме майно в Україні: становлення та тенденції розвитку	Іваненко Д. Д.	д.ю.н., проф. Дерев'янко Б. В.	Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України	27.07.2022

4	Кримінально-виконавча система як інструмент тоталітарного режиму (1919–1991 рр.); історико-правове дослідження	Дем'янчук Т. Д.	д.ю.н., проф. Мінченко О. В.	Національна академія внутрішніх справ	25.10.2022
5	Державно-правовий розвиток в епоху модернізму: концепції, тенденції, напрями	Пасечник О. В.	д.ю.н., проф. Дудченко В. В.	Національний університет «Одеська юридична академія»	16.06.2022
6	Теоретико-методологічні засади становлення та розвитку правової культури в незалежній Україні	Ломака В. С.	д.ю.н., проф. Яковюк І. В.	Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого	17.11.2022

∞

Теми, щодо яких висловлені зауваження відділенням теорії та історії держави і права НАПрН України

№	Тема дисертаційного дослідження	Виконавець	Науковий консультант	Наукова установа (засад вищої освіти)	Дата затвердження (число, місяць, рік)	Зміст зауваження
7	Нормотворча діяльність Української держави: історична генеза і сучасний аспект	Погорськова З. О.	д.ю.н., проф. Засць А. П.	ДВНЗ «Ужгородський національний університет»	21.09.2022	Потребує редакційного уточнення
8	Правові засади діджиталізації: загальнотеоретичний аспект	Калаченкова К. О.	д.ю.н., проф. Міхайліна Т. В.	Донецький національний університет імені Василя Стуса	28.01.2022	Тема не відповідає рівню докторської дисертації

9	Право держави на безпеку: теоретико-правове дослідження	Турченко О. Г.	д.ю.н., проф. Гринюк Р. Ф.	Донецький національний університет імені Василя Стуса	02.09.2022	Тема сформульована некоректно, потребує редакційного уточнення
10	Звичаєва правотворчість в Україні: історико-правове дослідження	Бедрій М. М.	д.ю.н., проф. Бойко І. Й.	Львівський національний університет ім. Івана Франка	05.12.2022	Тема сформульована некоректно та не відповідає рівню докторської дисертації
11	Політичні та правові основи українського національного спротиву	Коваль А. Ф.		Львівський національний університет ім. Івана Франка	05.12.2022	Тема є занадто широкою, сформульована некоректно та потребує редакційного уточнення
12	Рецепція римського приватного права в Австрії і Австро-Угорщині та її поширення на західноукраїнських землях (1772–1918 роки)	Савуляк Р. В.	д.ю.н., проф. Бойко І. Й.	Львівський національний університет ім. Івана Франка	20.10.2022	Виникають сумніви щодо актуальності теми

13	Легітимність права в сучасній державі	Іванченко О. М.	д.ю.н., проф. Дудченко В. В.	Національний університет «Одеська юридична академія»	16.06.2022	Тема є занадто широкою
14	Бізнес як адресат вимог у сфері прав людини	Уварова О. О.	д.ю.н., проф. Погребняк С. П.	Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого	17.11.2022	Потребує редакційного уточнення

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

№	Тема дисертаційного дослідження	Виконавець	Науковий керівник	Наукова установа (заклад вищої освіти)	Дата затвердження (число, місяць, рік)
15	Функції сучасної держави у сфері захисту прав споживачів	Голінка С. І.	к.ю.н., доц. Попович Т. П.	ДВНЗ «Ужгородський національний університет»	20.03.2022
16	Функції поліції сучасної держави: теоретичні та правові аспекти	Улинець В. І.	к.ю.н., доц. Болдижар С. М.	ДВНЗ «Ужгородський національний університет»	20.03.2022
17	Нормативно-правове регулювання морських перевезень	Котик С. І.	к.ю.н., доц. Бариська Я. О.	ДВНЗ «Ужгородський національний університет»	23.05.2022

18	Правова поведінка: теоретико-правове дослідження	Кучінка С. В.	к.ю.н., доц. Бариська Я. О.	ДВНЗ «Ужгородський національний університет»	31.10.2022
19	Механізм реінтеграції тимчасово окупованих територій України: теоретико-правова характеристика	Медяник І. С.	д.ю.н., проф. Наливайко Л. Р.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	30.11.2022
20	Соціальний захист громадян, які перебувають на службі у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей, як найважливіша функція сучасної Української держави	Войтюк М. П.	д.ю.н., проф. Боняк В. О.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	30.11.2022
21	Соціальні стандарти та соціальні гарантії як об'єкти правового забезпечення: теоретико-правові аспекти	Наливайко І. О.	д.ю.н., проф. Бобровник С. В.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	30.11.2022
22	Інформаційна безпека в умовах воєнного стану: теоретико-правова характеристика	Ряполов А. П.	д.ю.н., проф. Наливайко Л. Р.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	30.11.2022
23	Теоретико-правові засади організації та функціонування органів правопорядку України	Смірнова І. О.	д.ю.н., проф. Боняк В. О.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	30.11.2022